

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทย และสติปัญญาของเด็ก ด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง*

The Development of an Early Childhood Teacher Training Curriculum to Enhance Thai Language and Cognitive Processes in Children through Coaching and Mentoring Systems

¹รัชนีบุรณ์ เนตรภักดี และ อรรถพงษ์ ผิวเหลือง

¹Radchaneeboon Neadpuckdee and Atthaphong Phiwlaung

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University, Isan Campus, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: pimradcahnee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2) ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัย 3) นำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 (1) เครื่องมือ แบบวิเคราะห์เอกสาร มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมากที่สุด (2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 รูป/คน, ครูและอาจารย์ 14 คน เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมาก (3) ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง 20 คน เครื่องมือ แบบสอบถาม ค่า IOC $\geq .50$ ขั้นที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1) ผู้เชี่ยวชาญ 5 รูป/คน เครื่องมือ แบบประเมินความสอดคล้อง มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมาก, แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมาก 2) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 1 วัน (2 หน่วยการเรียนรู้) ให้ครูปฐมวัย 10 คนและสัมภาษณ์ หลังการอบรม ขั้นที่ 3 1) นำหลักสูตรไปอบรม 2 วัน (4 หน่วยการเรียนรู้) ให้ครูปฐมวัย 18 คน เครื่องมือ แบบวัดความรู้ ค่า IOC = 30 ข้อ, ค่าความยาก (p), ค่าอำนาจจำแนก (r), $\alpha = 0.92$, แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมาก, แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมาก 2) กลุ่มอาสาสมัคร นักเรียนปฐมวัย 120 คน เครื่องมือ แบบประเมินกระบวนการทางภาษา มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมากที่สุด, แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญา มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมาก ขั้นที่ 4 กลุ่มอาสาสมัคร 1) ครูปฐมวัย 6 คน, ผู้ปกครอง 31 คน เครื่องมือ แบบสอบถามความคิดเห็น ค่า IOC ≥ 0.50 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 รูป/คน เครื่องมือ แบบรับรองหลักสูตร มีความตรงเชิงเนื้อหา ระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ปัจจุบันมีความต้องการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่ 2 พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง มีความสอดคล้องในภาพรวม ระดับมาก และหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความเหมาะสมในภาพรวม ระดับมาก ข้อที่ 3 พบว่า ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ความสามารถในการเขียนแผนการ

เรียนรู้ ระดับมาก ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ ระดับมากที่สุด และผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ข้อที่ 4 พบว่า หลังการอบรมมีความพึงพอใจในต่อหลักสูตร ระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการโค้ช ระดับมากที่สุด ผลการรับรองหลักสูตร ให้ผลรับรองหลักสูตร

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม; เด็กปฐมวัย; ภาษาไทย; สติปัญญา; การโค้ช

Abstract

This research article consisted of the following objectives: 1) to examine the current conditions and needs regarding instructional management for developing Thai language and cognitive processes in children through coaching and mentoring systems; 2) to design and develop an early childhood teacher training curriculum; 3) to implement the developed early childhood teacher training curriculum; and 4) to evaluate and revise the early childhood teacher training curriculum. The study employed a four-stage research and development (R&D) process. **Stage 1** involved: 1) a document analysis instrument with the highest level of content validity, using data from 9 experts and 14 teachers/lecturers; the interview form demonstrated high content validity; 2) 20 early childhood teachers and related personnel; and 3) a questionnaire with IOC $\geq .50$. **Stage 2** included: 1) 5 experts evaluating the curriculum using a content validity instrument and a curriculum propriety assessment form, both showing high content validity; and 2) a one-day pilot training (2 learning units) with 10 early childhood teachers followed by post-training interviews. **Stage 3** consisted of implementing the two-day curriculum (4 learning units) with 18 early childhood teachers. Instruments included a knowledge test (IOC for 30 items, item difficulty index (p), discriminant index (r), $\alpha = .92$), a lesson-plan evaluation form with high content validity, and a learning-management evaluation form with high content validity. Additionally, 120 preschool students participated as volunteers, using language-process and cognitive-process assessment tools with the highest and high content validity, respectively. **Stage 4** involved volunteer groups including 6 early childhood teachers and 31 parents using a questionnaire (IOC $\geq .50$), and 9 experts evaluating the curriculum through a certification form with the highest level of content validity.

The results showed that, regarding Objective 1, there was the highest level of need for developing a teacher-training curriculum. For Objective 2, the draft curriculum demonstrated a high level of overall coherence and a high level of overall propriety. Regarding Objective 3, early childhood teachers' post-training knowledge and understanding were significantly higher than their pre-training levels ($p < .05$), their ability to write lesson plans was at a high level, their learning-management competence was at the highest level, and children showed statistically significant improvements ($p < .05$) in Thai language and cognitive processes. For Objective 4, participants expressed the highest level of satisfaction with the curriculum and the coaching process, and the curriculum received full certification from experts.

Keywords: Training Curriculum; Early Childhood Children; Thai Language; Intellectual; Coaching

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เนื่องจากช่วงวัย 0-6 ปี เป็นช่วงที่สมองมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการรวดเร็วที่สุด โดยเฉพาะด้านภาษาและสติปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการคิดเชิงเหตุผล การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ขั้นสูงในระดับต่อไป (Piaget, 1963; Shonkoff and Phillips, 2000) หากเด็กได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมตั้งแต่ปฐมวัย จะช่วยสร้างศักยภาพทางการเรียนรู้และทักษะชีวิตได้อย่างเต็มที่ ภายใต้นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (Ministry of Education, 2017) ซึ่งมุ่งเน้นให้การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ครอบคลุมพัฒนาการด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม จากรายงานของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า ครอบคลุมความรู้ที่ถูกต้องในการดูแลเด็กปฐมวัย และกว่า 30% ของเด็กอายุ 2-5 ปี ยังอยู่ในศูนย์เด็กเล็กที่ไม่ได้มาตรฐาน ขณะที่ Kongsano (2023) ได้ชี้ให้เห็นปัญหาสำคัญของการศึกษาปฐมวัยไทย ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการเรียนรู้ การผลิตและพัฒนาครูที่ยังไม่มีกลไกติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และการวัดผลที่ยังเน้นความจำมากกว่าการพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาและสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ

ในระดับพื้นที่ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังมีข้อจำกัดทั้งด้านบุคลากร สื่อการเรียนรู้ และมาตรฐานการจัดการศึกษา ทำให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยยังไม่บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 งานวิจัยของ Phattarasatjatun (2022) ที่ทดลองใช้กระบวนการโค้ชแบบบูรณาการ 5P Model ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่งานวิจัยของ Neapuckdee et al. (2022) เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักสูตรทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่เยาวชนกลุ่มเปราะบาง พบว่าหลักสูตรที่มีระบบและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องสามารถส่งผลต่อพัฒนาการด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมเชิงบวก และยังเสนอให้ขยายผลการพัฒนาไปสู่กลุ่มเด็กปฐมวัย สิ่งเหล่านี้สะท้อนว่า หากมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูที่มีการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการใช้กระบวนการโค้ชและพี่เลี้ยง จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการยกระดับคุณภาพครูและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาครูปฐมวัยอ้างอิงได้จากหลายทฤษฎีและหลักการทางวิชาการ โดย Oliva (1992) เสนอว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่มีคุณภาพควรครอบคลุมการวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ขณะที่ Piaget (1963) อธิบายว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมการเล่นและการสำรวจ ส่วน Vygotsky (1978) เน้นบทบาทของผู้รู้หรือผู้ชี้แนะที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ใน “เขตพัฒนาการใกล้เคียง” ซึ่งมีความสอดคล้องกับการใช้โค้ชและระบบพี่เลี้ยงในการพัฒนาครู นอกจากนี้ แนวคิดเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 (Trilling and Fadel, 2009) ยังเน้นการพัฒนาทักษะภาษา การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสื่อสาร ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ระดับปฐมวัย ดังนั้น การพัฒนาครูด้วย กระบวนการโค้ช (Coaching) และ ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) จึงเป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูได้รับการสนับสนุนเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริง และส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กอย่างยั่งยืน

จากสภาพปัญหาและข้อจำกัดที่กล่าวมา ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาครูปฐมวัยซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการเสริมสร้างพัฒนาการด้านภาษาและสติปัญญาของเด็ก หากครูได้รับการพัฒนาผ่าน

หลักสูตรฝึกอบรมที่บูรณาการกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสม ทำให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการศึกษาคั้งนี้เกิดจากความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพครูปฐมวัยและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและความต้องการของสังคมยุคใหม่ ทั้งนี้ ผลการศึกษาจะก่อให้เกิด คุณค่าและประโยชน์ ได้แก่ การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมต้นแบบที่นำไปใช้ได้จริง การเสริมสร้างศักยภาพครูปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านภาษาและสติปัญญาของเด็ก และการมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยไทยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
2. เพื่อออกแบบและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
3. เพื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีกระบวนการในการวิจัย 4 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R₁) เป็นขั้นตอนที่ได้มีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม จากนั้นนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป มีดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัยหลักสูตร นอกจากนี้ยังได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยศึกษาแนวคิดของ Tabá, Tyler, วิชัย วงษ์ใหญ่, สงัด อุทรานันท์ และสิทธิพล อาจอินทร์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กโดยศึกษาและนำแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget Theory) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ Constructivist ส่วนการโค้ช (Coach) ได้ศึกษาแนวคิดของ John Whitmore ซึ่งพัฒนาทฤษฎี GROW Model ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นข้อมูลมาใช้ในพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1) ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทย 2 รูป/คน ด้านปฐมวัย 2 คน ด้านหลักสูตร 2 รูป/คน ด้านวิจัย 2 รูป/คน ด้านวัดผลและประเมินผล 1 คน คุณสมบัตินของผู้ให้ข้อมูล คือ เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี

2) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูปฐมวัย 5 คน ครูภาษาไทย 5 คน และอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา 4 รูป/คน คุณสมบัติของผู้ให้สัมภาษณ์ กลุ่มที่ 1 ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยและครูภาษาไทยที่มีประสบการณ์สอนมาไม่น้อยกว่า 1 ปี กลุ่มที่ 2 คือ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย การสอนภาษาไทย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี

3) สอบถามความคิดเห็นจากครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 รูป/คน คุณสมบัติของอาสาสมัครผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 1. ครู/ครูพี่เลี้ยง ที่สอนในระดับปฐมวัย และมีประสบการณ์การสอนมาไม่น้อยกว่า 1 ปี เป็นอาสาสมัครในงานวิจัยนี้ 2. พ่อ แม่ ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ของนักเรียนชั้นอนุบาลที่เป็นอาสาสมัครในงานวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร โครงสร้าง แบบฟอร์มมาตรฐาน (Structured Form) แบ่งเป็นส่วนตามหัวข้อที่ต้องการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย ส่วนหัว : ชื่อเอกสาร, ผู้วิจัย, ปีพิมพ์, สถานที่พิมพ์ ส่วนเนื้อหา : ประเภทเอกสาร, สรุปเนื้อหา, ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบวิเคราะห์เอกสารที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.05) 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) แบ่งเป็นหัวข้อหลัก (Structured Sections) 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ความจำเป็นของหลักสูตร 2) แนวทางการพัฒนาหลักสูตร 3) เนื้อหาที่ควรบรรจุในหลักสูตร 4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.85) 3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและการพัฒนาหลักสูตร โครงสร้าง แบบประเมินด้วย เป็นมาตราส่วน 5 ระดับ (Likert Scale 1-5) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จำนวน 17 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D₁) เป็นขั้นตอนที่ได้จากการนำ ผลในขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 พัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงฉบับร่าง ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหา 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล กรอบโครงสร้างของหลักสูตร ได้มาจากการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยนำแนวคิดของ Taba, Tyler, วิชัย วงษ์ใหญ่, สัจด์ อุทรานันท์ และสิทธิพล อัจฉินทร์ มาสร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

2.2 ประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย 1 คน ด้านปฐมวัย 1 คน ด้านวิจัย 1 คน ด้านหลักสูตร 1 คน และด้านวัดประเมินผล 1 คน คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง องค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหา การอบรมประกอบด้วย ระยะเวลาในการอบรม จำนวน 2 วัน แบ่งออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชั่วโมง ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล มีผลประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.39) และมีผลประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.55)

กลุ่มทดลองได้แก่ ครูปฐมวัยที่เป็นครูประจำการและมีประสบการณ์การสอนในระดับปฐมวัยไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 10 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบวัดความรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเนื้อหา (IOC) ได้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้ โดยนำไปทดสอบกับครูผู้สอนในระดับปฐมวัย และผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธี Lovett มีค่าเท่ากับ 0.92 2) แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.39) 3) ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.55) 4) แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทย มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.33) 5) แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.61) 5) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.28) 7) แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.32)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร (Implementation: R₂) เป็นการทดลองใช้หลักสูตร ขั้นนี้เป็น การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเข้าร่วมอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมครูปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 18 คน ระยะเวลาในการฝึกอบรม 2 วัน ในห้วงระยะเวลาของการอบรมผู้วิจัยใช้กระบวนการโค้ชโดยการให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการอบรม กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ครูปฐมวัย จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) หลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2) แบบวัดความรู้จำนวน 30 ข้อ 3) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 4) แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 5) แบบประเมินกระบวนการทาง ภาษา 6) แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญา

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D₂) เป็นขั้นตอนการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลังจากการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยใช้กระบวนการโค้ช โดยเข้าไปอยู่ในกลุ่มไลน์ของห้องเรียนที่เป็นอาสาสมัคร จำนวน 3 ห้องเรียนและมีการติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้อีกจำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 3 สัปดาห์ ในประเด็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ รวมถึงการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและครูพี่เลี้ยงที่เป็นอาสาสมัคร จำนวน 3 ห้องเรียนรวม 6 คน ผู้ปกครอง จำนวน 31 คน และนักเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมและกระบวนการโค้ช มี ค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จำนวน 10 ข้อ 2) แบบรับรองหลักสูตร มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.29)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผลการวิจัย ดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู ปฐมวัย

ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์
เชิงคุณภาพ: ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร (การนำความรู้ไป พัฒนาวิชาชีพครูและใช้กับเด็ก)	มีความจำเป็นในระดับมากที่สุด
เชิงคุณภาพ: คุณลักษณะของหลักสูตร (โดยเฉพาะองค์ประกอบ ของหลักสูตร)	มีความจำเป็นในระดับมากที่สุด
เชิงคุณภาพ: เนื้อหาของหลักสูตร (โดยเฉพาะหลักสูตรที่มาจาก ความต้องการของผู้ใช้)	มีความจำเป็นในระดับมากที่สุด
เชิงปริมาณ: ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตร (แบบสอบถาม 20 ฉบับ, ร้อยละ 100)	ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.75)

จากการศึกษาข้อมูล เชิงคุณภาพ 1. เอกสาร 2. การสนทนากลุ่ม Focus Group 3. การสัมภาษณ์ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีความจำเป็นในระดับมากที่สุด ในด้านการนำความรู้ไปพัฒนา วิชาชีพครู และนำไปใช้กับเด็ก ด้านคุณลักษณะของหลักสูตร มีความจำเป็นในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะ องค์ประกอบของหลักสูตร ด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความจำเป็นในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะหลักสูตรที่ มาจากความต้องการของผู้นำหลักสูตรไปใช้ จากการศึกษาค้นคว้าเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 20 ฉบับ เก็บคืนได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน สังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วย กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.75)

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อออกแบบและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนา กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ได้ร่างหลักสูตรฝึ กอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบ พี่เลี้ยง ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหา 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล และร่างหลักสูตรมีผลการ การประเมินแสดง ดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับ
ความสอดคล้องของหลักสูตร	4.43	0.43	มาก
ความเหมาะสมของหลักสูตร	4.45	0.55	มาก

ได้ผลการประเมิน ความสอดคล้องของหลักสูตร ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.43) และผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.55) และมีผลการสะท้อนผลการอบรมครูที่นำร่องใช้หลักสูตรการอบรมครั้งนี้เป็นการพัฒนาศักยภาพในการสอนของครูปฐมวัยในการช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาและสติปัญญาของผู้เรียนในระดับปฐมวัยได้

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ ผลการวิจัยดังตาราง

ตารางที่ 3 แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

ผลคะแนน	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนอบรม	18	30	14.56	3.81	4.45	15	.00
หลังอบรม	18	30	16.81	1.72			

*นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง พบว่า คะแนนหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ทั้งนี้ก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 14.56$) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.81) เมื่อรับการฝึกอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น พบว่าความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.81$, S.D. = 1.72)

ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.33) ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนปฐมวัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.41)

ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 3 สัปดาห์ ผลการวิจัยดังตาราง

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินกระบวนการด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

แผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	120	33.10	4.50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	120	45.60	5.20
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	120	57.30	4.80

จากตารางแสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยจากการวัดและประเมินผล กระบวนการทางภาษาของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงเวลา โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 57.30 คะแนน

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินกระบวนการทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

ข้อมูล	df	SS	MS	F	p-value
แผนการจัดการเรียนรู้	2	11,560.80	5,780.40	198.75	.000*
นักเรียน	238	6,920.10	29.07		
รวม	240	18,480.90			

*p < .05

ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาของเด็กได้รับการจัดกิจกรรม จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 3 สัปดาห์ผลการประเมินกระบวนการทางภาษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนน กระบวนการทางภาษาในแต่ละช่วงเวลา (F = 167.25, p < .001)

ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนที่ 1 แผนที่ 2 และแผนที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยจำนวน 120 คน ได้รับการวัดทักษะด้านสติปัญญาทั้งหมด 3 ครั้ง ผลการวิจัยดังตาราง

ตารางที่ 6 แสดงคะแนนเฉลี่ยการวัดผลกระบวนการทางสติปัญญา

แผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	120	18.50	2.85
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	120	23.40	3.10
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	120	27.80	2.95

จากตารางแสดงให้เห็นว่า คะแนนกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงเวลา โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 27.80 คะแนน

ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่

ข้อมูล	df	SS	MS	F	p-value
แผนการจัดการเรียนรู้	2	5,824.20	2,912.10	167.25	.000*
นักเรียน	238	4142.70	17.41		
รวม	240	9,966.90			

*p < .05

ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กได้รับการจัดกิจกรรม จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 3 สัปดาห์ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนกระบวนการทางสติปัญญาในแต่ละช่วงเวลา ($F = 167.25, p < .001$)

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 4 เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผลการวิจัยดังตาราง

ตารางที่ 8 ผลการสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง และการรับรองหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับ
ความคิดเห็นรวมทุกด้าน	4.59	0.44	มากที่สุด
ด้านหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัย	4.55	0.47	มากที่สุด
ด้านกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	4.64	0.40	มากที่สุด
การรับรองหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ (9 รูป/คน)	-	-	ได้รับการรับรอง

ผลการ สอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อ หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.44$) โดยด้านหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัย พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมมีความคิดเห็นทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.47$) ส่วนในด้านกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.40$) ผลการ รับรองหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 รูป/คน ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่า ให้ผล การรับรองหลักสูตร

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีองค์ประกอบของหลักสูตรครบถ้วนตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แก่ (1) ความเป็นมาของหลักสูตรฝึกอบรม (2) หลักการ (3) จุดมุ่งหมาย (4) โครงสร้างเนื้อหา (5) กิจกรรมการฝึกอบรม (6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ (7) การวัดผลและประเมินผล มีกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ดังนี้ 1. โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม 2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 3. การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ และ 4. การใช้แบบวัดและประเมินผล/การทดลองสอน ผลจากการอบรมและผลการนำไปทดลองสอนพบว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมและผู้เรียนมีผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาเพิ่มขึ้น ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ผสมผสานกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง สามารถเสริมสร้างศักยภาพของครูปฐมวัยได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจากการวิจัยจะเห็นได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมให้เกิดแนวคิดที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เชื่อมโยงมาตรฐาน หลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูและเกณฑ์พัฒนาการเด็ก ช่วยยกระดับคุณภาพครูและเด็กอย่างเป็นระบบ 2) โค้ชและพี่เลี้ยง การโค้ชช่วยให้ครูสะท้อนคิดและพัฒนาตนเอง ขณะที่พี่เลี้ยงสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน (PLC) ทำให้การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนและ 3) Active Learning กิจกรรมอบรมยึดแนวทางการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Experiential Learning) ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้สร้างความรู้ และนำไปใช้จัดการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัยได้จริง

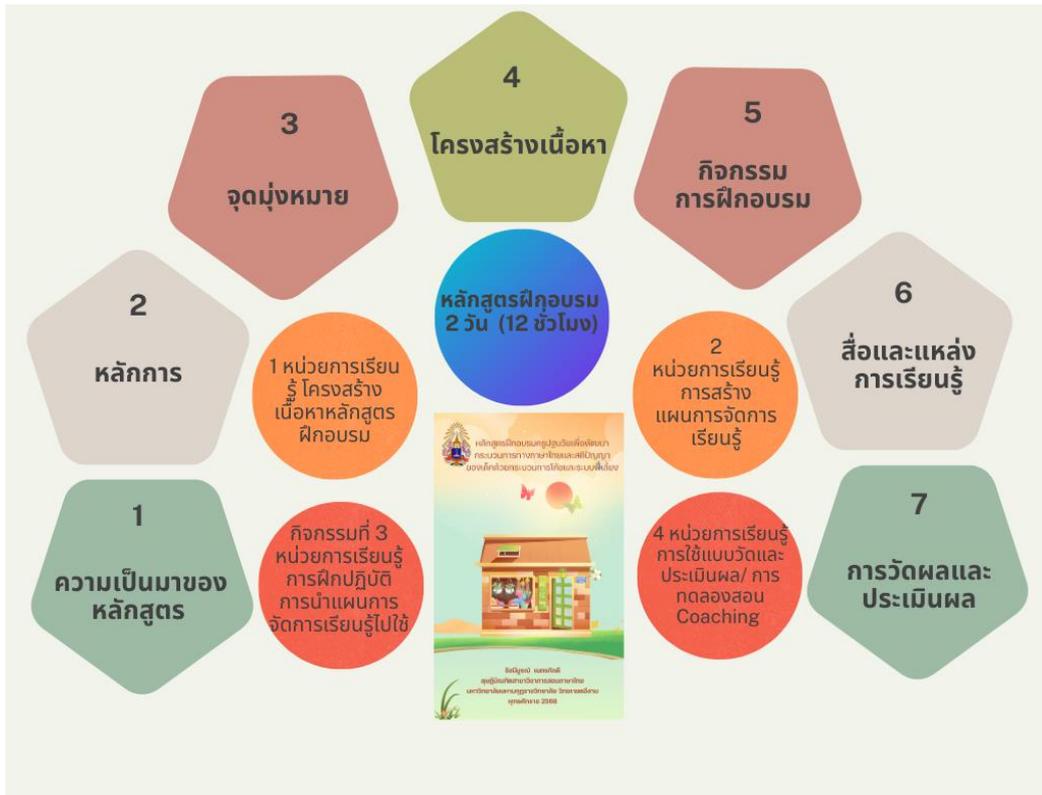

Figure 1: Early Childhood Teacher Training Curriculum to Develop Learners' Thai Language and Intellectual with Coaching Process and Mentoring System

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการสูงในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัย ทั้งนี้เพราะต้องการยกระดับวิชาชีพครูและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้วิจัยในการสัมภาษณ์ พูดคุย และประชุมปรึกษาร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Aajin (2022) ที่เน้นการบูรณาการ Coaching และ Mentoring ควบคู่กับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และนโยบายด้านการศึกษา

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบครบถ้วนตามมาตรฐานสากล ได้แก่ ความเป็นมา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรมฝึกอบรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพราะผ่านการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ครูปฐมวัย และผู้เกี่ยวข้อง ทำให้หลักสูตรสามารถออกแบบและทดลองใช้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1949); Taba (1962); Oliva (1992) และ Saylor, Alexander, and Lewis (1981) เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมการวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกและจัดลำดับเนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จากผลการอบรมพบว่าครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และเมื่อใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัยพบความแตกต่างของคะแนนอย่างมีนัยสำคัญ ($F = 198.75, p < .001$) ทั้งนี้เพราะกระบวนการอบรมเน้น การปฏิบัติจริง (Active learning) การมีส่วนร่วม และการสะท้อนผล (reflection) ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกและยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ Darling-Hammond et al. (2017), Fullan (2020) และ Avalos (2021) ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และการสนับสนุนโดยโค้ชหรือพี่เลี้ยงอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง พบว่าหลักสูตรมีความพึงพอใจสูงมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.44$) วิทยากร ได้แก่ ความคิดเห็นต่อหลักสูตร ($\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.47$) และกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.40$) ทั้งนี้เพราะ ใช้เวลาในการอบรมแค่ 2 วัน 4 กิจกรรมหลัก โดยมีกระบวนการฝึกอบรม 5 ขั้นตอน คือ 1) สร้างความสนใจ (Stimulation) 2) ระดมพลังสมอง (Brainstorming) 3) ปฏิบัติงาน (Action) 4) สรุปและอภิปราย (Discussion) และ 5) สะท้อนผล (Reflection) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และได้รับการโค้ชอย่างต่อเนื่องประกอบกับผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองหลักสูตร นั้นแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Oliva (2001) ว่าการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการรักษา ปรับปรุง หรือยกเลิกหลักสูตร

สรุป

จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อเสริมสร้างกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีความจำเป็นอย่างมากทั้งจากข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาวิชาชีพและเนื้อหาหลักสูตรที่ตอบโจทย์ผู้ใช้จริง ซึ่งผู้วิจัยได้มีการออกแบบหลักสูตรซึ่งผ่านการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมในระดับมาก และผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นภายหลังจากได้เข้าอบรม อีกทั้งยังได้รับข้อเสนอแนะเชิงบวกจากครูผู้เข้ารับการอบรมว่าช่วยเพิ่มทักษะการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับเด็กปฐมวัยได้อย่างชัดเจน ผลการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนระดับปฐมวัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาหลังอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา 3 แผนใน 3 สัปดาห์ พบว่าทั้งด้านภาษาและสติปัญญาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สุดท้าย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองหลักสูตรในระดับมากที่สุด โดยเห็นว่าเหมาะสมทั้งในด้านหลักสูตรและการใช้กระบวนการโค้ชและพี่เลี้ยงกับครูปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ผู้เข้าอบรมเห็นว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรควรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมอย่างรอบด้าน

1.2 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน กระบวนการเป็นระบบ และช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยได้ ดังนั้น ผู้ใช้หลักสูตรควรศึกษาองค์ประกอบ เตรียมสื่อ อุปกรณ์ และเอกสารให้พร้อม เพื่อให้การอบรมบรรลุผลสำเร็จ

1.3 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า หลักสูตรที่นำไปทดลองใช้สามารถพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้ แต่บางกิจกรรมใช้เวลานานมาก จึงควรบริหารจัดการเวลาให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.4 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและกระบวนการโค้ชในระดับมากที่สุด อีกทั้งหลักสูตรยังได้รับการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงให้เห็นว่ามีคุณภาพ เหมาะสมต่อการนำไปใช้และเผยแพร่ต่อครูปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยในบริบทที่หลากหลาย เช่น โรงเรียนในพื้นที่ต่างจังหวัดหรือกลุ่มเด็กที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อประเมินความเหมาะสมและประสิทธิผลของหลักสูตรในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

2.2 ควรติดตามผลระยะยาว (Longitudinal Study) ของการนำกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้กับครูปฐมวัย เพื่อประเมินความต่อเนื่องในการพัฒนาวิชาชีพของครูและผลการเรียนรู้ของเด็กในช่วงเวลาหลายเดือนหรือหลายปี

2.3 การวิจัยครั้งต่อไปควรสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำผลสะท้อนจากผู้มีส่วนได้เสียมาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการโค้ชให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.4 ควรทดลองปรับรูปแบบการฝึกอบรมและกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลาย เช่น การใช้เทคโนโลยีหรือสื่อดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจในการเรียนรู้ของครูและเด็กปฐมวัย

References

- Aajin, S. (2022). Developing Professional Teachers in the 21st Century through Coaching and Mentoring Approaches. *Journal of Education*, 50(1), 75-88.
- Avalos, B. (2021). Teacher Professional Development in Teaching and Teacher Education Over Ten Years. *Teaching and Teacher Education*, 100, 10-20.
- Darling-Hammond, L., Hyster, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective Teacher Professional Development*. Washington, D.C.: Learning Policy Institute.
- Fullan, M. (2020). *The New Meaning of Educational Change*. (5th ed.). New York: Teachers College Press.
- Kongsano, S. (2023). *Problems of Early Childhood Education in Schools and Child Development Centers*. Darya Ganj, Delhi: National Publishing House.
- Ministry of Education. (2017). *Early Childhood Education Curriculum B.E. 2560 (A.D. 2017)*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Neadpuckdee, R., et al. (2022). Development of the Integrated Curriculum of the Buddhist Morals for Strengthening Social Adaptation of Vulnerable Youth. *Journal of Education, Macrothink Institute*, 8(1), 546-556.

- Oliva, P. F. (1992). *Developing the Curriculum*. (3rd ed.). London: Harper Collins.
- Oliva, P. F. (2001). *Developing the Curriculum*. Boston, Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Phattarasatjatam, N. (2022). The 5P Integrated Coaching Model for Early Childhood Development Centers: Effects on Teachers and Child Outcomes. *Journal of Early Childhood Development*, 7(1), 23-38.
- Piaget, J. (1963). *The Origins of Intelligence in Children*. New York: W. W. Norton.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. (4th ed.). Austin, Texas: Holt, Rinehart & Winston.
- Sowell, E. J. (1996). *Curriculum: An Integrative Introduction*. New Jersey: Prentice Hall.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York City: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.